

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKiK W POZNANIU**

ul. Zielona 8, 61-851 Poznań
Tel. (0-61) 852-15-17, 852-77-50, Fax (0-61) 851-86-44
E-mail: poznan@uokik.gov.pl

Poznań, dnia 12.09.2005 r.

RPZ – 411/3/05/JK

DECYZJA Nr RPZ 25/2005

Na podstawie art. 85 ust.1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz.U. nr 86 z 2003 r. poz. 804 z późn.zm.) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. Nr 18 z 2002 r., poz. 172 z późn.zm.),

w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

odmawia się wszczęcia postępowania antymonopolowego, na wniosek Dariusza Walczaka – prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Firma Usługowa z siedzibą w Poznaniu w sprawie nadużywania przez AQUANET S.A. z siedzibą w Poznaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odbioru ścieków poprzez narzucanie uciążliwego warunku umowy o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków w postaci obciążenia mieszkańców budynków przy ul. Błażeja w Poznaniu kosztami eksploatacji sieci wodnej i kanalizacyjnej, tj. stosowania praktyk ograniczających konkurencję określonych w art. 8 ust. 2 pkt 6 ww. ustawy.

Uzasadnienie

W dniu 5.05.2005 r. do Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Poznaniu wpłynął wniosek Dariusza Walczaka – prowadzącego działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej Miasta Poznania pod nazwą „Firma Usługowa” (zwanym dalej Wnioskodawcą) o wszczęcie postępowania antymonopolowego i stwierdzenia nadużywania pozycji dominującej przez Aquanet Spółka z o.o. w Poznaniu (zwanej dalej Spółką).

Wnioskodawca prowadzi m.in. działalność gospodarczą polegającą na zarządzaniu na zlecenie nieruchomościami i jako zarządca kilku wspólnot mieszkaniowych budynków przy ul. Błażeja w Poznaniu, w dniu 9.03.2005 r. został poinformowany przez Spółkę o gotowości zawarcia umowy o dostawę wody i odprowadzanie ścieków. W przesłanym w dniu 15.05.2005 r. projekcie umowy sporządzonym przez Spółkę zakwestionowany został § 2 pkt 2, który określa miejsce dostawy i jednocześnie miejsce rozgraniczenia własności urządzeń Spółki w punkcie styku sieci należącej do Spółki oraz sieci należącej do Przedsiębiorstwa

Inżynierskiego TRUST Spółka z o.o. w Poznaniu (zwanym dalej P.I. TRUST), które wybudowało zarówno osiedle mieszkaniowe jak i sieć wodociagową i kanalizacyjną w rejonie ul. Błażeja w Poznaniu. Zdaniem wnioskodawcy postanowienie umowy w proponowanym przez Spółkę brzmieniu jest niekorzystne dla mieszkańców albowiem przerzuca na nich koszty eksploatacji sieci o długości kilku kilometrów, a ponadto nie daje gwarancji dostaw wody i odprowadzania ścieków gdyż umowa przygotowana przez Spółkę nic nie mówi o porozumieniu z P.I. TRUST w sprawie korzystania z tych sieci. Jednocześnie wnioskodawca podniósł, iż Spółka w razie niepodpisania umowy grozi odcięciem dostaw wody.

W dniu 30.05.2005 r. do Urzędu wpłynął identyczny w brzmieniu wniosek Wnioskodawcy złożony za pośrednictwem Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Poznaniu.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, odmówić wszczęcia postępowania antymonopolowego, jeżeli w sposób oczywisty z zawartych we wniosku oraz posiadanych przez Prezesa Urzędu informacji wynika, że nie naruszono zakazu określonego w art. 5, w zakresie niewyłączonym na podstawie art. 6 i 7, lub zakazu określonego w art. 8. Przed wydaniem postanowienia o wszczęciu lub decyzji o odmowie wszczęcia postępowania antymonopolowego Prezes Urzędu może przeprowadzić postępowanie wyjaśniające, o którym mowa w art. 43, mające na celu uzyskanie dodatkowych informacji niezbędnych do rozstrzygnięcia o wszczęciu lub odmowie wszczęcia postępowania antymonopolowego (art. 85 ust. 2).

W związku z tym, że wniosek nie zawierał wszystkich istotnych informacji niezbędnych do oceny zasadności wszczęcia postępowania antymonopolowego, Prezes Urzędu postanowił wszcząć postępowanie wyjaśniające.

Na podstawie zebranego w powyższym trybie materiału dowodowego Prezes Urzędu ustalił i zważył, co następuje:

Jest poza sporem, iż Spółka (od dnia 25.05.2005 r. Spółka prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej) w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odbioru ścieków na terenie Poznania oraz kilku przyległych gmin (m.in.: Tarnowo Podgórne, Kórnik) nie spotyka się z konkurencją, a tym samym zajmuje na tym rynku pozycję dominującą w rozumieniu art. 4 pkt 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Podlega zatem ograniczeniom ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przeciwdziałającym wykorzystywaniu rynkowej dominacji (art. 8 ustawy).

Okoliczności faktyczne niniejszej sprawy upoważniają jednak do stwierdzenia, iż postawienie Spółce zarzutu stosowania praktyk ograniczających konkurencję jest oczywiście bezzasadne.

Art. 8 ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów formułuje zakaz narzucania uciążliwych warunków umów, przynoszących przedsiębiorcy narzucającemu takie warunki nieuzasadnione korzyści. Do naruszenia tego przepisu dochodzi wówczas, gdy spełnione zostają łącznie trzy przesłanki: zakwestionowane warunki umów są uciążliwe, zostają kontrahentowi narzucone i przynoszą nieuzasadnione korzyści przedsiębiorcy stosującemu dane warunki umów.

Uciążliwym warunkiem umowy jest warunek, oznaczający dla jednej ze stron ciężar większy od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju i którego dominant w hipotetycznej sytuacji istnienia konkurencji na danym rynku właściwym, tj. realizacji swobody zawierania umów i kształtowania ich treści, nie byłby w stanie wynegocjować dla

danej umowy (por. wyroki w spr. XVII Amr 68/93 z dnia 29 grudnia 1993 r., XVII Ama 28/99 z dnia 23 czerwca 1999 r.).

Z kolei nieuzasadnione korzyści uzyskiwane przez dominanta na skutek narzucania kontrahentowi uciążliwych warunków umowy stanowią stworzenie dominantowi sytuacji korzystniejszej, aniżeli taka, która odzwierciedla ekwiwalentność w danym i w podobnych stosunkach umownych (por. E. Modzelewska – Wąchal, *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, Warszawa 2002, s. 119).

Stosownie do kwestionowanego § 2 pkt 2 projektu umowy, strony zgodnie stwierdzają, że miejscem dostarczania wody i odbioru ścieków, stanowiącym jednocześnie granicę własności urządzeń Spółki są:

- urządzenie wodociągowe – zasuwą na odgałęzieniu wodociągu o śr. 225 w ul. Błażeja od wodociągu o śr. 300 mm w ul. Naramowickiej w Poznaniu,
- urządzenie kanalizacyjne – punkt włączenia do studni rewizyjnej na kolektorze sanitarnym o śr. 315 mm w ul. Jasna Rola (rzędna dna studni 79,70).

Wbrew temu co podnosi Wnioskodawca, sformułowanie kwestionowanego postanowienia nie jest równoznaczne z przerzuceniem na odbiorców wody i dostawców ścieków kosztów eksploatacji sieci. W świetle art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 7.06.2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. Nr 72 z 2001 r., poz. 747 z późn.zm.), jeżeli umowa o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków nie stanowi inaczej, odbiorca usług odpowiada za zapewnienie niezawodnego działania posiadanych instalacji i przyłączy wodociągowych lub instalacji i przyłączy kanalizacyjnych z urządzeniem pomiarowym włącznie.

Skoro projekt umowy, który Spółka przedstawiła Wnioskodawcy nie zawiera odmiennych postanowień, to oczywistym jest, iż odbiorcy wody odpowiadają za stan urządzeń i instalacji do wodomierza włącznie, a tym samym w razie potrzeby ponoszą koszty związane z eksploatacją tylko tych urządzeń. Potwierdza to w swoich wyjaśnieniach z 30.06.2005 r. Spółka, która podnosi, iż postanowienie § 2 pkt 2 projektu umowy dotyczy jedynie granicy odpowiedzialności Spółki za awarie, konserwacje oraz inne działania mające na celu utrzymanie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w należytym stanie.

Określenie granicy własności urządzeń Spółki w punkcie styku sieci należącej do Spółki i P.I. TRUST nie oznacza również, iż dostawy wody będą rozliczane według wskazań urządzeń pomiarowych zainstalowanych w tym punkcie, a tym samym odbiorcy będą ponosić koszt strat wody pomiędzy tym punktem a wodomierzem zainstalowanym na przyłączy. Spółka jednoznacznie podkreśla, iż podstawa rozliczeń będą wskazania wodomierzy zainstalowanych na przyłączach poszczególnych budynków. Wodomierze te zostały zresztą w porozumieniu z P.I. TRUST opłombowane, P.I. TRUST przekazał też wykazy odbiorców w celu wprowadzenia do ewidencji Spółki.

Powyższe oznacza, iż postanowienie § 2 pkt 2 w brzmieniu proponowanym przez Spółkę nie wiąże się z obowiązkami, którymi nie są obciążeni inni kontrahenci Spółki. Tym samym postanowienia tego nie sposób uznać za uciążliwy warunek umowy dostawy wody i odbioru ścieków, co jednocześnie przesądza braku możliwości wystąpienia po stronie Spółki nieuzasadnionych korzyści w rozumieniu art. 8 ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ponadto, dokonując oceny cytowanego postanowienia pod kątem naruszenia przez Spółkę art. 8 ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, należy zauważyć, że postanowienie to odzwierciedla rzeczywisty stan prawny sieci wodnej i kanalizacyjnej w rejonie ul. Błażeja w Poznaniu, która nie jest własnością Spółki.

Wymaga podkreślenia, iż spór pomiędzy P.I. TRUST i Spółką dotyczący tej sieci trwa od ponad 4 lat. W toku tego sporu, w początkowej jego fazie, na wniosek P.I. TRUST wszczęte zostało również postępowanie antymonopolowe, jednak decyzją nr RPZ 14/2001 z 31.07.2001 r. Prezes Urzędu nie stwierdził stosowania przez Spółkę praktyk ograniczających konkurencję polegających stosowaniu groźby bezprawnej zaprzestania dostawy wody i odbioru ścieków oraz uzależnianiu świadczenia na rzecz P.I. TRUST usług dostawy wody i odbioru ścieków od nieodpłatnego przekazania sieci na majątek Spółki oraz rezygnacji z roszczeń finansowych związanych z tym przekazaniem. Wyrokiem z dnia 16.12.2002 r. (sygn. akt XVII Ama 124/01) Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił odwołanie P.I. TRUST od tej decyzji. Jedną z podstaw odmowy uwzględnienia żądania stwierdzenia praktyk ograniczających konkurencję było niedopełnienie wymogów formalnoprawnych przez P.I. TRUST, w tym brak kompletnej dokumentacji powykonawczej oraz pozwolenia na użytkowanie sieci. Na marginesie, pozwolenia na użytkowanie sieci P.I. TRUST nie uzyskał do dnia dzisiejszego, o czym świadczy postanowienie Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Poznaniu z 10.06.2005 r. nakładające na P.I. TRUST karę pieniężną z tytułu nielegalnego użytkowania sieci (postanowienie nie jest prawomocne).

Niewątpliwie wraz z wejściem w życie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków P.I. TRUST uzyskał roszczenie, o którym mowa w art. 31 ust. 1 tej ustawy, tj. odpłatnego przekazania sieci na rzecz Spółki. Do chwili obecnej jednak do zawarcia porozumienia określającego warunki wykupu sieci przez Spółkę nie doszło.

Ocena, która z zainteresowanych stron ponosi winę za przeciągający się brak uregulowania tej kwestii nie stanowi przedmiotu rozstrzygnięcia w niniejszej decyzji. We wniosku zarzuty takie przeciwko Spółce nie są stawiane. Najistotniejsze wydaje się jednak to, iż pomimo sporów z P.I. TRUST Spółka zapewni dostawę wody i odbiór ścieków dla mieszkańców ul. Błażeja w Poznaniu, a niezwłocznie po uregulowaniu kwestii własności sieci zmieni § 2 ust. 2 projektu umowy.

Nie dopatrując się zatem na podstawie wniosku oraz materiałów zebranych w postępowaniu wyjaśniającym przejawów nadużywania pozycji dominującej przez Spółkę, a tym samym podstaw do wszczęcia postępowania antymonopolowego, orzeczono jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji, na podstawie art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i art. 479(28) § 2 i 3 k.p.c., przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Poznaniu.

Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Zastępca Dyrektora Delegatury w Poznaniu
Jarosław Krüger

Otrzymują:
Dariusz Walczak
Firma Usługowa
ul. Błażeja 6 D/31
61-608 Poznań